

Consilia Seu Responsa Juris

Schmalzgrueber, Franz

Augusta Vindelicorum & Ratisbonae, MDCCXL

Cons. XLIII. Denuntiationum, quibus omissis an & quomodo in Casu
moralis necessitatis assistere Parochus Matrimonio possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72304](#)

CONSILIO XLIII.

In causa Matrimonii sine Denuntiationibus præcedentibus contracti.

SUMMARIUM.

1. seqq. Facti species.
6. In casu necessitatibus potest Parochus assistere matrimonio absque praviis Denuntiationibus.
7. Ob moralem necessitatem conceditur non jejunio Missam legere.
8. Parochus potest assistere matrimonio sine denuntiationibus, si dispensationem in iis Epis-

- copus injustè neget, vel prudenter negare non posset, si præsens esset.
9. 10. Si denuntiationes non omnino remittuntur, sed solum ante contractum matrimonii ex necessitate prætermittuntur, supplerè illa debent ante consummationem matrimonii.

FACTI SPECIES.

I.

Ustachius, & Theopista, ex Illustrissima Comitum familia oriundi, Sponsalia de futuro jam ante aliquot annos inita, nuperimè coram Serenissimis Principibus, totaque Aula ex more renovata, decreverunt implere per ipsum matrimoniale contractum, in facie Ecclesiae ineundum, cui designata fuit dies tertia hanc sponsalium renovationem, & ejusdem diei hora septima vespertina. Inter ea parantur omnia ad nuptiale festum, invitantur hospites, adornatur sumptuosum convivium, & ipsimet Serenissimi Principes pro Paronymphis se offerunt. Cum illuxisset dies, & hora destinata, convolant Ministri primi, & reliqui Proceres Aulici omnes in vestitu splendido, ut solennius reddant nuptiale festum: adeat etiam Parochus loci ordinarius, in hunc finem vocatus, ut assistat, & benedicat nuptiis.

2. Omnis sic præparatis, & præsente tota ferè aulâ, dum Serenissimus sponsum, & Serenissima sponsa ad aram, tumultuario opere in Aula excitatam ad Parochum ex alio hypocausto adducere parant, occurrit Parochio prius interrogare sponsum, & sponsam, an jam fuerint factæ consuetæ Denuntiationes. Respondet sponsus, ex parte sua illas jam factas fuisse in sua patria; sponsa vero reposuit, ignorasse se obligationem præmittendi has Denuntiationes, nec à quoquam de illis commonefactam:

hinc illas se prætermissee ex pura ignorantia, absque ulla fraude vel animo subtrahendi se Constitutionibus, & Ordinationibus Ecclesiæ.

Hæret ad ista Parochus, & recusat assistere, & benedicere nuptiis, prætendens, timere se gravem offensam Ordinarii, periculum quoque sibi imminere, ne ab Officio, & Beneficio suspendatur, si Denuntiationibus ex more non præmissis, assistaret nuptiis. Contrà trepidum animavit Serenissimus, & promisit ocyùs missurum se cursorem ad Ordinarium, qui petet dispensationem super faciendis Denuntiationibus: Addidit quoque, quod in his circumstantiis licet præsumere possit Parochus, non fore invitum Ordinarium, si non obstante defectu præmissarum Denuntiationum, Parochus assistet nuptiis; ita tanquam supremum Advocatum suorum Ecclesiastum in subditis sibi Provinciis de Ordinario facile, & prudenter præsumere posse, quod ille postulatur non sit, ut re totâ infectâ, exspectetur in crastinum, dum dispensatio adveniat.

Ut cautius adhuc rem ageret Serenissimus, advocari jubet Theologum quendam tunc in aula præsentem, & ex ipso querit, quid in hac re ipsi videretur. Dandum erat in arena, & quasi ex stapede consilium. Antequam ergo responderet Theologus, tria interrogavit sponsam. 1mō. An non fraude, vel malo animo omiserit fieri Denuntiationes? 2. an nulli alteri obstricta sit vinculo sponsalitio? 3. an nullo laboret consanguinitatis, affinitatis, vel alio impedimento? ad quæ omnia negatiæ respondit sponsa coram ipso Serenissimo, parata etiam juramento hoc confirmare.

re. Post quæ Theologus, consideratis his omnibus, & cæteris circumstantiis, respondit, videri sibi, rebus sic stantibus, Ordinarium prudenter exigere non potuisse, ut, aulâ totâ præsente, ipsis Serenissimis Paronymphos agentibus, instructo jam sumptuosissimo convivio, cùm illuxisset jam dies, & hora contractui matrimoniali decreta, & insuper jam promulgatum, tenui vulgatum fuerit per totam ferè Provinciam, eâ die, & horâ secuturum eundem matrimoniale contractum, à solennitate nuptiali desistatur, & in tempus aliud, dum advenerit dispensatio, differatur.

His ergo inductus Parochus, autoritati, tempori, & rationi cessit, ac se adstitutum nuptiis condixit, si contrahentes fide nobili promitterent, se non consummati matrimoniū ante acceptam omisssæ Denuntiationis dispensationem: quod & promiserunt sponsus & sponsa; sicut peracta fuit solennis eorundem Copulatio. Hoc casu posito,

QUÆRITUR I.

An hoc casu Parochus licetè potuerit assistere matrimonio, antequam impetraretur dispensatio in Denuntiationibus?

6. **R** Esp. affirmativè: nam in casu necessitatis, ubi moraliter differri matrimonium, & pro dispensatione in Denuntiationibus Episcopus adiri non potest, potest Parochus per Epiikiam interpretari, & declarare legem Ecclesiæ, quod hic & nunc illa non obliget, sicut Denuntiationibus non præmissis, assistere matrimonio juxta mentem plurimorum DD.

quos allegavi in Opere meo Canonico ad lib. 4. tit. 3. n. 42. & 46.
nam tunc, quod non est licitum in lege, necessitas facit licitum. Atqui in casu præsenti, post præparata omnia magnis sumptibus, aulâ universâ jam præsente, & exspectante complementum contractus difficultum erat differre contractum, & præstolari dispensationem in Denuntiationibus, ex parte sponsæ ex merâ ignorantia juris, quæ in fœminis toleratur, omisssis, quæ difficultas parit moralem necessitatem. Potuit ergo in hoc casu esse locus interpretationi, & per hanc declarare Parochus, quod Ordinarius non sit prudenter invitatus, si ipse, non præmissis Denuntiationibus, assistat matrimonio, præseruimus cùm fidem ipsi dederint sponsi, quod nullo laborent impedimento matrimoniali, & hoc corporali juramento parati fuerint confirmare.

Confirmatur à pari cum casu ante plures annos agitato, ubi Neomysta eadem R. P. Schmalzgrueber Consilia

die, quâ primum Missæ sacrificium offerre constituerat, ut decentius hoc perageret, prius in cubiculo ceremonias totius Missæ, se probatus, privatim fecit, & Hostiam, quâ usus fuit, ex inconsiderantia degluttivit. Aderant jam consanguinei illius, & alii Hospites invitati. Interrogati fuerunt Theologi, an istis in circumstantiis idem Neomysta, jam non amplius jejonus, hoc non obstante, peragere eâ die primum Missæ sacrificium possit; & responderunt affirmativè, declarando in dictis circumstantiis Legem Ecclesiæ non velle obligare, quæ tamen lex, cùm dispensatio in hac reservata sit summo Pontifici, videtur esse longè arctioris vinculi, quam lex de præmittendis ante matrimoniale Contractum Denuntiationibus solitis, quippe in qua dispensandi potestas competit etiam Episcopis, & aliis Prælatis, qui jurisdictionem quasi Episcopalem in certum territorium, & populum obtinent, & nulli Diœcesano subjecti sunt.

Et verò, quod in hac lege de præmittendis Denuntiationibus interpretationi per Epiikiam sit locus, patet ex communi doctrina, juxta quam, si in casu, quo Ordinarius petitat in his dispensationem alias debitam, injustè neget, Parochus, iis omisssis, assistere matrimonio potest; quia tunc perinde est, ac si suisset concessa.

Sanch. l. 3. de matr. D. 10. n. 29.
Proinde etiam assistere matrimonio licetè potest, non præmissis Denuntiationibus, in casu, quo tales concurrunt circumstantiæ (quemadmodum in præsenti) ut ipse Ordinarius, si præsens esset, his consideratis, dispensationem prudenter negare non possit, tunc enim habitualiter censetur actua ita dispositus, ut, si ipse conveniri non possit in tempore, non repugnet, si Parochus ante dispensationem ab ipso impletat, sponsos conjungat.

QUÆRITUR II.

An Parochus prudenter obligaverit contrahentes, ut, antequam impetraretur dispensatio in Denuntiationibus, abstineant à consummatione matrimonii?

7. **R** Esp. affirmativè ex communi doctrina, juxta quam Denuntiations, si etiam per dispensationem ante matrimonii contractum prætermissa solum, & non omnino remissa fuerunt, post illius contractum ante consummationem ejusdem suppleri debent, ut notant

Sanch. l. 3. de matr. D. 11. n. 3. Palao tract. 28. D. 2. p. 13. §. 5. n. 6 Zoës ad tit. de Clandest. depon. n. 3. Engl ibid. n. 5. Pirhing dict. tit. n. 30. & colligitur ex Trid. sess. 24. c. 1. de reform. matr. (Ddd)

8.

9.

ubi

ubi præcipit, Denuntiationes ante matrimonii consummationem in Ecclesia fieri, nisi Ordinarius ipse judicaverit, ut prædictæ Denuntiationes remittantur. Multò igitur magis tenebuntur easdem Denuntiationes supplere post contractum matrimonii, qui absque dispensatione, licet ex causa necessaria, illas non præmisserunt. Proinde Parochus, dum in praesenti casu contrahentes obligavit ad abstinentiam à consummatione matrimonii, dum dispensemur in Denuntiationibus, non imposuit ipsis novam obligationem, sed prius jam per jus Tridentini impositam declaravit, & contrahentes de ejus observantia monuit.

QUÆRITUR III.

*An in casu præsenti ante im-
patram dispensationem in Denuntiationibus
iusti matrimonii contrahentibus fuerit
licitus?*

10. Resp. negativè; nam contrahentes de se, & nisi sponsam ignorantia juris excusasset, debuissent præmittere Denuntiationes contractui matrimoniali. Igitur, cùm hoc facere non potuerint, tenebuntur sal-

tem illas præmittere ejus consummationi; Et quidem obligatio hæc ex communi DD. est gravis, & sub obligatione peccati mortalis; nam præceptum hoc materiam gravem respicit. Constat de casu, quo contractui matrimoniali Denuntiationes culpabiliter non præmittuntur; nam gravitas peccati colligitur ex poenis,

à Trid. sess. 24. c. 1. de reform. matr. latis in eos, qui matrimonia sine Denuntiationibus, ubi istæ præmitti debuissent, culpabiliter contrahunt. Ex quo argumentum fit ad eos, qui Denuntiationes, ex iusta causâ omissas, ante matrimonii consummationem non supplet; nam in utroque casu idem violatur præceptum. Proceditque hoc non solum, si prima vice consummetur matrimonium, ante Denuntiationes suppletas, sed etiam, si postea se-

ut contra Henr. I. 11. de matr. c. 16. n. 1. & alios docent Gutier. de matr. c. 58. n. 2. Palao tract. 28. D. 2. p. 13. §. 5. n. 6. Barb. alleg. 52. n. 3.

Debent ergo novi conjuges sub obligatione peccati mortalis non consummare matrimonium, antequam obtineant dispensationem in supplendas Denuntiationibus.

CONSILIIUM XLIV.

In causa mutui pro Cenu annuo promisso, non tamē soluto.

SUMMARIUM.

1. *Facti species.*
2. *Ex mutuo nihil potest accipi ultra sortem:*
3. *Nisi ob damnum emergens, lucrum cessans, aut periculum sortis.*
4. *Ex promissione non acceptata non oritur obligatio.*
5. *Si mentio fiat de Cenu annuo, præsumitur celebratum esse contractum societatis, vel Emptoris Censum.*
6. *Ad solutionem debitor semper manet obligatus etiam post tempus longissimum.*
7. *Remitto debiti non præsumitur.*
8. *Si permittitur dilatio solutionis, bac posita præstanda erit juxta rationabiliter præsumptam intentionem creditoris.*
9. *Qui exigit aliquid ultra sortem, probare debet alium contractum esse initum, quam mutuum.*
10. *Acceptatio promissione facilè præsumitur.*
11. 12. *Acceptata promissio Censum obligat, et iam sihi longo tempore non exigantur.*

FACTI SPECIES.

I.

Liquot abhinc annis Celsus à Modestino, amico suo valde familiari, per literas mutuas pecunias petiit, promisitque, se Censu anni nomine solutorum pro singulis centum florenis ex more in Germania usi-

tato florenos quinque. Pecunias petitas Celso numerat Modestinus, cui etiam Celsus Chirographum, pecunia accepit testem, transmisit, sed in hoc nullam amplius mentionem de Cenu promisso fecit, neque horum solutionem unquam Modestinus tempore intermedio petiit, usque dum Celsus novissime eidem solvit pecunias, ab ipso mutuatas, ubi Modestinus illum